

Part I.

1.

דברים ל"ב:מ"ד

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה־הַזֹּאת בְּאָזְנֵי הָעָם הוּא וְהוֹשֶׁעַ בֶּן־נּוּן: (מה) וַיְכַל מֹשֶׁה (מד)
לְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל:

Deuteronomy 32:44

(44) Moses came, together with Hosea son of Nun, and recited all the words of this poem in the hearing of the people. (45) And when Moses finished reciting all these words to all Israel,

2.

רש"י על דברים ל"ב:מ"ד:א'

הוא והושע בן נון. שבת של דיוחגי היתה, נטלה רשות מזה ונתנה לזה, העמיד לו משה מתרגמן (מד) ליהושע, שיהא דורש בחייו, כדי שלא יאמרו ישראל בחיי רבך לא היה לך להרים ראש ולמה קוראו כאן הושע, לומר שלא זחה דעתו עליו, שאף על פי שנתנה לו גדלה, השפיל עצמו כאשר מתחלתו

Rashi on Deuteronomy 32:44:1

(44) HE AND HOSHEA THE SON OF NUN — It was the Sabbath of transmission of office (lit., "of two pairs" of judges): authority was taken from one and given to the other (Sota 13b). Moses appointed a Meturgeman for Joshua that he (Joshua) should hold in public an Halachic discourse during his (Moses') lifetime in order that the Israelites should not say to him, "During your teacher's lifetime you did not dare to raise your head!" — And why does it (Scripture) here call him Hosea (since his name had long since been changed to that of Joshua — cf. Numbers 13:16)? In order to indicate that he did not become haughty, for although this dignity had been conferred upon him, he assumed a humble bearing as at the commencement of his career (cf. Siphre).

3.

אבן עזרא על דברים ל"ב:מ"ד:ב'

הוא והושע בן נון. גם זאת להגדיל מעלת יהושע לעיני הכל. וקראו הכתוב הושע בשם שהיו (מד) כל ישראל יודעין אותו כי מי ידע שכנה שמו משה יהושע כי אם קריאי מועד לבדם

Ibn Ezra on Deuteronomy 32:44:2

...this too was to elevate Yehoshua's position before everyone's eyes. And the torah calls him Hoshea (even though his name was changed to Yehoshua) because all of Israel knew him by that name, because only the elite inner circle knew him as Yehoshua....

4.

דברים ל"ב

לְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: (מו) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שִׁימוּ לְבַבְכֶם לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֲנִי מְעִיד בְּכֶם הַיּוֹם אֲשֶׁר תִּצְוּם אֶת־בְּנֵיכֶם לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת:

(46) he said to them: Take to heart all the words with which I have warned you this day. Enjoin them upon your children, that they may observe faithfully all the terms of this Teaching.

5.

רש"י על דברים ל"ב:מ"א

שימו לבבכם. צריך אדם שיהיו עיניו ולבו ואזניו מכונים לדברי תורה, וכן הוא אומר (יחזקאל מ, (מו) ד) בן אדם ראה בעיניך ובאזניך שמע ושים לבך וגו', הרי דברים קל וחמר, ומה תבנית הבית שהוא נראה לעינים ונמדד בקנה צריך אדם שיהיו עיניו ואזניו ולבו מכונים להבין, דברי תורה שהן כהררין: התלויין בשערה על אחת כמה וכמה

Rashi on Deuteronomy 32:46:1

(46) SET YOUR HEARTS [UNTO ALL THE WORDS WHICH I TESTIFY AGAINST YOU THIS DAY] — Indeed, it is necessary for a man that his eyes, his heart and his ears, should all be attentively directed to the words of the Torah, for so it states, (Ezekiel 40:4) “Son of man, behold with thine eyes, and hear with thine ears, and set thine heart [upon all that I shall show thee]” (viz., the plan of the Temple). If in the case of the model of the Temple, which was being made visible to the eyes and was being measured by a rod, it was necessary for a man, according to Scripture, that his eyes, his ears and his heart be attentive, then in order to understand the words of the Torah which are like mountains suspended on a hair (i.e., numerous laws are derived from a single word of the Torah), how much the more is this necessary!

6.

דברים ל"ב:מ"ז

כִּי לֹא־דָבָר רַק הוּא מִכֶּם כִּי־הוּא חַיֵּיכֶם וּבְדַבְרֵי הַזֶּה תֵּאָרִיכוּ יָמִים עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים (מז) אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: (פ)

Deuteronomy 32:47

(47) For this is not a trifling thing for you: it is your very life; through it you shall long endure on the land that you are to possess upon crossing the Jordan.

7.

תלמוד ירושלמי סוכה י"ח א

שכל דבר שנותנין נפשם בית דין עליו סופו להתקיים בידן כמה שנאמר למשה בסיני. ואתיא כהיא דאמר רבי מנא (דברים לב) כי לא דבר רק הוא. ואם רק הוא מכס. למה שאין אתם יגיעין בו. כי הוא חייכם. אימתי הוא חייכם בשעה שאתם יגיעים בו

Jerusalem Talmud Sukkah 18a

That anything that Beit Din puts their soul (effort) into - in the end it will endure, as it was said to Moshe in Sinai, and as Rabi Mana says about this from Devarim 32- it is not a trifling thing. And if it is a trifling thing- why wouldn't you put effort into it. Because it is your life- when does it become your life- when you put effort into it. (as in the more effort you put into the observance of torah and mitzvot the more it becomes your life and lengthens your life)

Part II.

1.

דברים ל"ב:מ"ה
וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: (מה)

Deuteronomy 32:45

(45) And when Moses finished reciting all these words to all Israel,

2.

דברים ל"ב:מ"ח

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר: (מט) עֲלֵה אֶל־הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה הַר־נֶבֹז אֲשֶׁר (מח)
בְּאֶרֶץ מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וּרְאֵה אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר נָתַן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶחְזָה: (נ) וּמַת בָּהָר אֲשֶׁר
אֲתָה עֹלֵה שָׁמָּה וְהֶאֱסַף אֶל־עַמִּיךָ כַּאֲשֶׁר־מָת אַהֲרֹן אָחִיךָ בְּהָר הָהָר וַיֶּאֱסַף אֶל־עַמִּיו:

Deuteronomy 32:48

(48) That very day the LORD spoke to Moses: (49) Ascend these heights of Abarim to Mount Nebo, which is in the land of Moab facing Jericho, and view the land of Canaan, which I am giving the Israelites as their holding. (50) You shall die on the mountain that you are about to ascend, and shall be gathered to your kin, as your brother Aaron died on Mount Hor and was gathered to his kin;

3.

ספורנו על דברים ל"ב:נ"א'

:ומות בהר קבל עליך המיתה לכפרה על אשר מעלתם (נ)

Sforno on Deuteronomy 32:50:1

(50) ומות בהר, accept your death willingly so that it will be an atonement for your trespasses

4.

ספורנו על דברים ל"ב:נ"ב'

והאסף אל עמך ובזה תאסף בצרור החיים עם הכשרים כמוך (נ)

Sforno on Deuteronomy 32:50:2

(50) and thereby you will become part of the “bundle” of eternal life joining all the other deserving souls who have preceded you.

5.

רש"י על דברים ל"ב:נ"א'

כאשר מת אהרן אחיך. באותה מיתה שראית וחמדת אותה, שהפשיט משה את אהרן בגד ראשון (נ) והלבישו לאלעזר וכן שני וכן שלישי וראה בנו בכבודו אמר לו משה, אהרן אחי, עלה למטה, ועלה. פשוט ידיך, ופשוט. פשוט רגליך, ופשוט. עצום עיניך, ועצם. קמוץ פיך, וקמץ. והלך לו. אמר משה אשרי מי שמת במיתה זו

Rashi on Deuteronomy 32:50:1

(50) [AND DIE] ... AS AARON THY BROTHER DIED — i.e., and die by that death which you witnessed and for which you longed. For Moses stripped Aaron (before the latter's death) of his first (i.e., the upper) garment, similarly the second, and similarly the third, and attired Elazar with them, and thus he (Aaron) beheld his son in his new dignity. Moses then said to him, “Aaron, my brother, ascend the bier”, and he ascended; — “Stretch out your hand”, and he stretched it out; — “Stretch out your leg”, and he stretched it out; “Close your eyes”, and he closed them; — “Close your mouth”, and he closed it, and thus did he pass away! Thereupon Moses said, “Happy is he who will die a death like this!” (Siphre; cf. Rashi on Numbers 20:26).

6.

דברים ל"ב:נ"א

על אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל במי־מריבת קדש מדבר־צן על אשר לא־קדשתם אותי בתוך (נא) בני ישראל:

Deuteronomy 32:51

(51) for you both broke faith with Me among the Israelite people, at the waters of Meribath-kadesh in the wilderness of Zin, by failing to uphold My sanctity among the Israelite people.

7.

רש"י על במדבר כ"ז:י"ג:א'

כאשר נאסף אהרן אחיך. ... "על אשר לא קדשתם" (דברים לב, נא), הא אם קדשתם אותי עדין לא (יג) הגיע זמנכם להפטר (שם); בכל מקום שקתב מיתתם כתב סורחנם, לפי שנגזרה גזרה על דור המדבר למות במדבר בעון שלא האמינו, לכך בקש משה שיכתב סורחנו, שלא יאמרו אף הוא מן הממרים הִיה, משל לשתי נשים שלוקות בבית דין, אחת קלקלה, ואחת אכלה פגי שביעית וכו', אף כאן בכל מקום שהזכיר מיתתו הזכיר סורחנו, להודיע שלא היתה בהם אלא זו בלבד (יומא פ"ו)

Rashi on Numbers 27:13:1

(13) [THOU SHALT BE GATHERED TO THY PEOPLE] AS AARON THY BROTHER WAS GATHERED — because you sanctified me not”. Thus it follows, if ye (both of you- Aharon and Moshe) had sanctified me your time would not have yet come to depart this life and you would not have died in the wilderness (Siphre). In every passage where it writes about their death you will find that it writes about their offence. Because a decree had been made against the generation of the wilderness (those who left Egypt) that they should die in the wilderness on account of the sin that they did not have faith in God, therefore Moses requested that the nature of his offence should be stated in the Torah, so that people might not say, “He, too, was one of those “rebels”. A parable: It may be compared to the case of two women who were punished by the Court; one was an immoral woman and one had merely eaten unripe figs of the sabbatical year’s growth. The latter, therefore, requested that the nature of her offence might be made public, and they did so by proclamation. So, too, here: wherever it mentions their death it mentions also their misdeed, in order to make it known that there was only this single sin in them (Tanchuma חקת Yoma 86b; cf. Siphre).

8.

דברים ל"ב:נ"ב

כִּי מִנְגִיד תִּרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמָּה לֹא תָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (פ) (נב)

Deuteronomy 32:52

(52) You may view the land from a distance, but you shall not enter it—the land that I am giving to the Israelite people.

9.

רש"י על דברים ל"ב:נ"ב:ג'

ושמה לא תבוא. וידעתי כי חביבה היא לך, על כן אני אומר לך עלה וראה (נב)

Rashi on Deuteronomy 32:52:3

(52) SINCE YOU SHALL NOT COME THERE — for I know that it is dear unto you, therefore I tell you (v. 49) “Ascend and see it!”.

10.

ספרי במדבר קל"ה:א'

אמר לו: אם לאו - אכנס כהדיוט! א"ל: אין המלך נכנס כהדיוט. אמר לו: אם לאו אעשה תלמיד ליהושע! אמר לו: רב לך, הרב נעשה תלמיד לתלמידו? אמר לו: אם לאו אכנס דרך אויר, או דרך חלל! אמר לו: ושמה לא תבוא. אמר לו: אם לאו עצמותי יעברו את הירדן! אמר לו: כי לא תעבור את הירדן הזה, וכי המת יכול לעבור? אלא אמר לו: משה, אף עצמותיך לא יעברו את הירדן: אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה - אמר לו: בדבר הזה אל תבקש ממני, אבל בדבר אחר גזור עלי ואני אעשה. משל למה הדבר דומה? למלך שגזר על בנו גזרה קשה, והיה הבן ההוא מבקש מאביו. אמר לו בדבר הזה אל תבקש ממני, אבל בדבר אחר גזור עלי ואני אעשה, איוב כב ותגזר אומר ויקם לך. אמר לו: אם לאו הראני! אמר לו: בדבר זה אני עושה: עלה ראש הפסגה - מגיד הכתוב שהראהו המקום למשה את הרחוק כקרוב, את שאין גלוי כגלוי, את כל הקרוי ארץ ישראל, שנאמר דברים לד ויראהו ה' את הארץ ואת נפתלי ואת הנגב ואת הככר

Sifrei Bamidbar 135:1

He (Moses) said to him (Hashem): I will go as a commoner, but Hashem said: "A king (Moses) does not enter (Eretz Yisrael) as a commoner." Moses: "If not, I will become Joshua's disciple." The L-rd: "Rav lecha" ("The station of 'Rav' is yours.") "It does not befit a Rav to become the disciple of his disciple." Moses: "I will enter through the air or through space." The L-rd: (Devarim 32:52) "And there shall you not come." Moses: "If not, let (at least) my bones cross the Jordan." The L-rd: (Ibid. 3:27) "For you shall not cross this Jordan": Your bones, too, will not cross, viz. (Ibid. 4:22) "for I will die in this land; I will not cross the Jordan." Now can a dead man cross? ___ Moses was saying: "My bones, too, will not cross." (Ibid. 3:26) "Do not speak to Me again about this thing": He said to him: "Do not ask this thing of Me, but decree a different thing upon me, and I will do it." An analogy: A king issues a difficult decree upon his son, who asks him to rescind it. The king: Do not ask this thing of me, but decree a different thing upon me and I will do it, viz. (Iyyov 22:28) "You will decree and it will be fulfilled for you." Moses: If not, (i.e., If I cannot enter Eretz Yisrael), let me see it. The L-rd: This I will do. (Devarim, Ibid. 23) "Go up to the summit of Pisgah, etc." We are hereby apprised that the L-rd showed Moses the distant as (if it were) near; the concealed, as (if it were) revealed — all that is called "Eretz Yisrael," as it is written (Ibid. 34:1-3) "And the L-rd showed him the whole land ... and all of Naftali ... and the Negev and the plain, etc."

11.

Martin Luther King- I've Been to the Mountaintop
Delivered 3 April 1968, Mason Temple (Church of God in Christ Headquarters), Memphis,
Tennessee- the day before he was assassinated

"Well, I don't know what will happen now. We've got some difficult days ahead. But it really doesn't matter with me now, because I've been to the mountaintop.

And I don't mind.

Like anybody, I would like to live a long life. Longevity has its place. But I'm not concerned about that now. I just want to do God's will. And He's allowed me to go up to the mountain. And I've looked over. And I've seen the Promised Land. I may not get there with you. But I want you to know tonight, that we, as a people, will get to the promised land!

And so I'm happy, tonight.

I'm not worried about anything.

I'm not fearing any man!

Mine eyes have seen the glory of the coming of the Lord!!"